

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

w sprawie M. S.

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 listopada 2015 r.,

bez udziału stron, wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 21 marca 2012 r., w sprawie II AKa 76/12

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k. oraz 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 639 k.p.k.

postanowił :

1. wniosek oddalić;

2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 24 listopada 2011 r., w sprawie IV K 152/11, M. S. oraz M. K. zostali uznani za winnych popełnienia w dniu 7 maja 2011 r. w G. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k. W oparciu o przepis art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. Sąd Okręgowy w Gdańsku wymierzył obu oskarżonym kary pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat.

Po rozpoznaniu apelacji obrońców obu oskarżonych oraz prokuratora w zakresie orzeczenia co do kary w odniesieniu do obu oskarżonych, Sąd Apelacyjny

w Gdańsku wyrokiem z dnia 21 marca 2012 r., w sprawie II AKa 76/12, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Wniosek o wznowienie postępowania złożył obrońca skazanego M. S.. Powołując się na przepisy art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. oraz art. 542 § 1 k.p.k. obrońca skazanego wskazał, że ujawniły się obecnie nowe fakty lub dowody wskazujące na to, iż skazany M. S. nie dopuścił się zarzucanego mu czynu „w szczególności art. 280 § 2 k.k.”. Obrońca podniósł, że w toku procesu skazany za namową ówczesnego obrońcy odmówił odpowiedzi na pytania sądu oraz prokuratora, jak też nie zadawał pytań świadkom, co nie pozwoliło na wyjaśnienie wszystkich istniejących w sprawie wątpliwości. Nadto, podkreślił, że nóż, który miał zostać użyty w czasie zajścia został podrzuty na miejsce zdarzenia, o czym świadczy brak odcisków palców na tym narzędziu. Jako nowe dowody wskazał zaś świadków Ł. G. oraz K. D., którzy mieliby potwierdzić okoliczności przez które skazany znalazł się w miejscu zdarzenia, a także O. G., który był naocznym świadkiem zdarzenia i potwierdzi, iż przebieg zdarzenia był odmienny niż opisany przez pokrzywdzonych i ustalony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji. Także jako nowy dowód wnioskodawca wskazał funkcjonariuszy policji wezwanych na miejsce zdarzenia, w kontekście znalezienia noża oraz okoliczności związanych z zabezpieczeniem śladów na tym narzędziu.

W konkluzji autor wniosku wniósł o wznowienie postępowania oraz uchylenie obu zapadłych wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, ewentualnie uniewinnienie skazanego od przypisanego mu czynu.

W pisemnym stanowisku prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o oddalenie wniosku skazanego o wznowienie postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że tezy na które przywołani zostali świadkowie są nie tylko niejasne, ale nie dotyczą bezpośrednio istotnych okoliczności, które przecież znalazły oparcie w konsekwentnych zeznaniach pokrzywdzonych. W ocenie prokuratora, żaden z dowodów nie spełnia kategorii nowego dowodu w rozumieniu art. 540 k.p.k., albowiem nie może dowieść, iż skazany nie popełnił przestępstwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wznowienie postępowania okazał się niezasadny i z tego powodu podlegał oddaleniu. Na wstępie trzeba przypomnieć, że podstawą ustaleń faktycznych poczynionych w tej sprawie były przede wszystkim zeznania pokrzywdzonych Z. M., S. P., E. W., którzy nie tylko rozpoznali skazanego M. S. jako osobę żądającą wydania pieniędzy (pieniądze miały być „na piwo”), ale także zgodnie opisali, iż w pewnym momencie używał on noża podanego mu przez drugiego ze sprawców (zeznania na k. 427, 427v oraz k. 428v-429). Fakt posiadania noża został przy tym potwierdzony także przez przesłuchanego na rozprawie policjanta P. S., który stanowczo stwierdził, iż to właśnie skazany S. odrzucił nóż, gdy policjanci pojawili się na miejscu zdarzenia (k. 429 v). Okoliczności tę potwierdził także drugi policjant K. K. (zeznania ujawnione na k. 469). Mając na uwadze te okoliczności stwierdzić należy, że wniosek o wznowienie postępowania w oparciu o przesłankę istnienia nowych faktów lub dowodów (art. 540 §1 pkt 2 a k.p.k.) byłby skuteczny tylko wtedy, gdyby strona inicjująca to nadzwyczajne postępowanie wskazała na takie okoliczności (fakty) lub źródła dowodowe, które miałyby dowodzić z wysokim prawdopodobieństwem, iż zapadły prawomocny wyrok jest błędny (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2005 r., V KO 80/04, OSN w SK 2005/753; z dnia 19 marca 2008 r., IV KO 126/07, OSN w SK 2008/690). Tymczasem skarżący nie tylko takich okoliczności lub dowodów nie prezentuje, ale opiera swój wniosek na okolicznościach, które nie mogą stanowić prawnej podstawy wniosku. W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż nie ma żadnego znaczenia w kontekście podstaw do wznowienia postępowania to, jaką linię obrony przyjął w toku postępowania karnego skazany. Istotne jest tylko to, czy przywołane nowe fakty lub dowody mogą wskazywać na niebezpieczeństwo błędności prawomocnego wyroku skazującego. Pomijając już fakt, że skarżący nie tylko nie przedstawia żadnego oświadczenia osób, które przywołuje jako „nowych świadków”, ale stawia w odniesieniu do niektórych z nich tezy, które żadnego znaczenia mieć nie mogą (świadkowie L.G. i K.D.), bądź też zmierzają li tylko do zaprezentowania innej niż dotychczasowa wersja przebiegu zdarzenia (O.G.), w układzie gdy przecież skazany nie kwestionował tego, że był w miejscu zdarzenia, że zaczęli pokrzywdzonych żądając wydania papierosów (w postępowaniu przygotowawczym)

lub poczęstowania papierosami (w toku postępowania sądowego) i tego, iż doszło do awantury. Kwestionował wówczas jedynie zamiar zaboru papierosów lub innych przedmiotów oraz fakt użycia noża. Nawet zatem przyjmując, że przywołany O. G. złożyłby zeznania odmienne od tych jakie złożyli pokrzywdzeni oraz przesłuchani w toku postępowania karnego policjanci, to nie mogłoby to skutkować stwierdzeniem, iż ten „nowy” dowód, który musiałby zostać przecież oceniony w całokształcie materiału dowodowego wskazywałby na błędność poczynionych ustaleń faktycznych. Wymowa tych wskazanych i przywołanych wcześniej dowodów jest bowiem jednoznaczna. W tym kontekście nie jest zatem celowe prowadzenie przez Sąd Najwyższy czynności w trybie określonym w art. 546 k.p.k. w zw. z art. 97 k.p.k., których przeprowadzenia nie żąda nawet autor wniosku.

Zupełnie chybione jest też przywołanie jako nowego dowodu ewentualnych zeznań policjantów, którzy byli wezwani na miejsce zdarzenia, w kontekście okoliczności związanych z zabezpieczeniem noża. Przecież tymi policjantami byli P. S. oraz K. K. i zostali oni przesłuchani w toku postępowania (zob. notatkę k. 1 oraz karty: 2-11); zatem dowody nie mają charakteru „nowego” dowodu. Odnosnie zaś noża i braku na nim odcisków palców skazanego, to przede wszystkim trzeba stwierdzić, że nóż został poddany oględzinom (k. 25) i pobrano z niego jedynie wymaz biologiczny, ale dalszych badań w zakresie tego wymazu, jak też i istnienia na nim lub nie śladów linii papilarnych skazanego nie przeprowadzono w toku postępowania. Wniosku takiego nie złożyli także skazani czy też obrońcy, nie wykazując zainteresowania tą kwestią. Nóż ten znajduje się w aktach sprawy (k. 125-126), podobnie jak wymaz (k. 127). Nie jest zatem trafne odwoływanie się skarżącego co do braku śladów odcisków palców skazanego; takiego wniosku nie można formułować wobec braku stosownych badań. Nadmienić należy, iż obecnie wobec sposobu zabezpieczenia tego dowodu (przechowywany w luźnej kopercie w aktach sprawy) przeprowadzenie takich badań nie prowadziłoby do uzyskania wiarygodnych informacji i z tego powodu jest niecelowe.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu. Zwolnienie skazanego od kosztów sądowych postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania wynika z faktu odbywania przez niego kary pozbawienia wolności oraz braku majątku i źródeł dochodów.

